

*Алексеева Л.І., Малецька І.В., Ярмолович О.І.
(Одеса)*

САМОСТІЙНА НАВЧАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Анотація. Стаття присвячена компоненту педагогічного процесу — самостійній навчальній діяльності в ВНЗ; обґрунтовується актуальність самостійного навчання як підготовки до майбутньої професійної діяльності.

Ключові слова: самостійна навчальна діяльність, активізація вивчення іноземних мов, професійні комунікативні стратегії, творча особистість.

Процес набуття молоді особистістю професійної компетентності стикається з проблемами, які мають педагогічне походження. Навички, уміння, знання, які отримав фахівець, розвинена здатність осмислювати та самостійно, творчо розбудувати власну професійну діяльність веде його до успіху в рішенні однієї з найважливіших проблем — досягнення високих результатів в особистій професійній діяльності. Сьогодні вищі навчальні заклади України сприяють самостійності професійної особистості у її життєдіяльності і вимагають нестандартності у прийнятті рішень. Сучасне інформаційне суспільство працює в умовах конкуренції, а значить, постійного реагування на зміни ринку праці. Актуальність даної роботи розглядається з точки зору проблеми підготовки національних кадрів. Сучасних фахівців готують в умовах розвитку потреб суспільства бути спроможними діяти в умовах постійних змін, участі у них, здатності продукувати, впроваджувати зміни і управляти ними. Для зростання можливостей забезпечення одного із завдань сучасної вищої освіти є формування неперервності навчання, тобто реалізації освіти впродовж усього життя і професійної діяльності. Для цього у майбутнього професіонала необхідно сформувати уміння і потребу до самоосвіти, тобто потребу до самостійних навчальних дій. Метою такого навчання є швидко і якісно удосконалювати професіоналізм. Індивідуальну світоглядну позицію особистості студента як майбутнього фахівця визначимо так: самостійна, відповідальна за себе й за інших людина, яка є у взаємодії з іншими людьми на принципах взаємоповаги, взаємодопомоги, визначення вищих цінностей людства й індивідуальних цінностей інших людей.

Метою даної статті є спроба описати самостійну навчальну діяльність студентів як педагогічний процес, організований викладачами ВНЗ з позицій

надання підготовки до майбутньої професійної діяльності; також вивчається актуальність самостійної навчальної діяльності в підготовці фундаментальних навичок фахівців різних професійних напрямків.

Нами були використані теоретичні і емпіричні методи дослідження. Був проведений критичний аналіз психолінгвістичних, психолого-педагогічних, методичних джерел для вивчення стану проблем загальнопедагогічного підходу до розкриття самостійної навчальної роботи студентів, загально методичних проблем викладання іноземних мов. Емпірична частина даного дослідження проводилась на першому, другому і третьому курсах різних факультетів Міжнародного гуманітарного університету. Нами були проведені бесіди із студентами і викладачами з головних питань даної роботи. Також ми проводили спостереження за поведінкою студентів на практичних заняттях при їх самостійному виконанні навчальних завдань і протягом перерви до і після практичного заняття. На основі педагогічного спостереження результати навчально-пізнавальної діяльності студентів було проаналізовано із залученням методів математичної статистики. Аналізуючи наукові праці з проблеми, можливо виділити певні напрями: загальнопедагогічні підходи до розкриття проблеми самостійної навчальної діяльності студентів, запропоновано у працях С.Г. Архангельського, М.Г. Гарунова, Н.Д. Нікандрова, П.І. Підкасистого та інших. Б.П. Єсіпов, І.Я. Лернер, М.І. Махмутов, П.І. Підкасистий з'ясовують сутність планування і організації самостійного навчання. П.Я. Гальперін, В.В. Давидов, Б.І. Кабанов-Міллер, Т.В. Кудрявцев, О.М. Леонтьєв, С.Л. Рубінштейн, Н.Ф. Талізін та інші розглядають механізми розвитку і виховання самостійності та активності особистості в різних видах діяльності.

Проблему самостійної навчальної діяльності як професійної підготовки ми вивчали з позицій опанування дисциплін, необхідних для професійного становлення, а саме практику формування іншомовних комунікативних навичок. Логічно, що окрім праць загальнопедагогічного спрямування, теоретичною базою дослідження стали роботи, методики викладання іноземних мов таких авторів, як І.Л. Бім, К.Л. Бутягіна, Г.М. Бурденюк, І.О. Гініатулліна, О.В. Ільїна, А.Є. Капаєва,

Г.В. Рогова, Т.Г. Сорокіна, Є.Ю. Тарвідене, А.В. Третьякова, І.О. Зимня, Л.М. Қаламанова, Н.Ф. Қоряковцева, О.М. Москальова, С.Ю. Ніколаєва, Л.О. Прядіна, В.І. Шляхова та інші. Проблема взаємодії викладач — студент є об'єктом дослідження з давніх часів. В працях Арістотеля, Т. Кампанелли, Я.А. Коменського, І.Г. Песталлоцці, Ж.Ж. Руссо, Г.С. Сковороди, К.Д. Ушинського, П.П. Блонського обґрунтовується розвиток самостійності навчання. Питання, чи є самостійність в навчальній діяльності провідним чинником соціалізації індивіда, засвоєнням професійних умінь, навичок також розглядається в працях вчених ХХ століття. Р.М. Мікельсон, М.П. Кашин, Р.Б. Срода, Б.П. Єсіпов, Н.Г. Дайрі та інші провідні вчені розглядали чинники двоєдиної діяльності викладача і студента. Проте, незважаючи на вже існуючу увагу з боку багатьох вчених до проблеми самостійної роботи студентів в сучасних динамічних соціально-економічних умовах, проблема підготовки студентів до постійної професійної самостійної роботи лишається актуальною в теоретичному і практичному планах.

Сукупність відносин і зв'язків викладачів і студентів опосередковується системою засобів, методів, організаційних форм навчання і спілкування. Викладач за допомогою вибраних методів розробляє особисту тактику навчальної діяльності в конкретних умовах навчання і формує стратегію навчання. В нашому дослідженні йдеться про формування іншомовної компетенції. Навчання іноземній мові є процесом, який відрізняється від шкільного не лише різними дидактичними компонентами. В вузі подання нової інформації студентам, їх робота над засвоєнням знань є особливими. Студенти потребують більшого часу для самостійної навчальної діяльності. З цим пов'язані соціально-психологічні аспекти (взаємовідносини в студентській групі, групова атмосфера, рівень порозуміння у системах «студент — студент» і «студент — викладач»). В такому контексті важливим вважаємо проблему адаптації студентів до навчального процесу відповідно до кожного року перебування в ВНЗ [5, 43].

Студенти-першокурсники адаптуються до умов навчання у вищому навчальному закладі поступово. Для викладачів проблема зумовлена недостатньою самостійністю вчорашнього школяра і орієнтацією в новому соціально-психологічному навчальному просторі. Нами було опитано 69 студентів, які прийшли навчатись на перший курс двох різних факультетів (правознавчого і економічного напрямків). Серед них про складність адаптації говорило 45,2% студентів. Група другого курсу складала 84 студенти. Це були студенти тих же факультетів Міжнародного гуманітарного

університету. Майже всі студенти групи були здебільшого з середнім і високим рівнем успішності з іноземної мови. Надалі ми провели опитування серед студентів третього курсу, кількість яких складала 96 осіб. Хоча бесіду ми проводили без спеціального відбору студентів, ми відмітили, що з найбільшим бажанням і за особистою ініціативою ведуть розмову студенти, які мають середній і високий рівень успішності. Виходячи з бесіди, ми бачили, що студенти третьокурсники чітко визначали головні проблеми особистого навчального процесу:

- відносини з викладачем(-ами) — 32,1% опитаних;
- відносини в групі — 41% опитаних;
- проблеми міжособистісних конфліктів — 42,3% опитаних.

Процес професійного навчання не може відкидати соціально-психологічний компонент педагогічної діяльності. Соціально-психологічний компонент навчальної діяльності студентів утворює: проблеми адаптації студентів до навчання у вищому навчальному закладі; особливості створення позитивного соціально-психологічного мікроклімату в студентській групі; особливості налагодження стосунків з викладачем; соціально-психологічні бар'єри студентів, зумовлені навчанням; типи спілкування і діяльності на рівні «викладач — студент», «викладач — студентська аудиторія»; проблеми взаєморозуміння студентів і викладачів; етнопсихологічні особливості спілкування у процесі навчання і взаємодії; проблеми міжособистісних конфліктів; особливості вияву явищ, що руйнують соціальні єдності [5, 34-35].

В процесі навчання викладач спирається на дослідження стратегічної компетенції, які дуже близько пов'язані з використанням комунікативних стратегій. Використання викладачем в умовах викладання таких стратегічних компетенцій дає можливість викладачу-мовцю і студенту-мовцю організувати свої висловлювання настільки ефективно, наскільки це можливо, щоб досягти найвищої мети своєї розмови з конкретним носієм мови. Оперування до таких стратегій вважається належними як частина комунікативної компетенції, що дає можливість владнати або компенсувати певні помилки під час спілкування. Кажучи про свідомість особистої діяльності, А.Н. Щукін має на увазі всі види праці, і навчальну також. А.Н. Щукін каже, що «для методу у навчання характерна стратегічна установка на свідоме оволодіння мовою» [6, 16].

Самостійна робота є однією з форм організації навчальної діяльності у вищому навчальному закладі. Її використання дозволяє вирішити не тільки навчальну, але й розвивальну і виховальну

функції навчального процесу, оскільки, виконуючи самостійну роботу, студент здобуває сукупність знань, умінь, навичок, самовдосконалюється, розвиває інтелектуальні, творчі здібності особистості, у нього виховуються особистісні риси: самостійність, наполегливість, організованість, добросовісність, працелюбність, самодисципліна, які поступово детермінуються у професійні якості. Хочемо відмітити всі (прямий (інтуїтивний), свідомий, комбінований, інтенсивний) методи, які потрібні викладачу при підготовці до заняття, щоб продуктивно використовувати самостійну роботу студентів. Сучасні умови реформування освіти привели до збільшення обсягу та ускладнення змісту навчального матеріалу, що підлягає самостійному опрацюванню студентом [3, 16]. При спрямуванні навчального процесу на формування і активізацію професійних комунікативних навичок основними принципами побудови змісту навчання є: мовна спрямованість, функціональність, ситуативність. Ситуативність існує як інтегративна динамічна система соціально-статусних, рольових, діяльних і моральних взаємин суб'єктів спілкування. Вона є універсальною формою функціонування процесу навчання й служить способом організації засобів, способом їх презентації і мотивації мовної діяльності. Ситуативність використовується як головна умова формування навичок і розвитку мовних умінь, передумовою навчання стратегії й тактики спілкування. Неможливо вказати, який з методів є головним в «провокуванні» творчого начала в напрямку самостійності мовної підготовки, але ситуативність приводить до набуття відповідних умінь: вести дискусію; слухати і чути співрозмовника; відстоювати свою точку зору; знаходити компроміс зі співрозмовником; лаконічно викладати свою думку; знаходити не одну а багато варіантів розв'язання комунікативних проблем [2, 91].

Самостійна діяльність в педагогіці стала необхідною умовою в формуванні сучасної людини, але винятковість її значення особливо виявилась при підготовці конкурентоспроможних фахівців в умовах вищої освіти. Така діяльність дає можливість викладачу мови оперувати раціональними навчальними методами, спрямованими на самостійну навчальну дію студентів, що формує культуру організації самостійної діяльності майбутнього фахівця, потребу в самоосвіті професійних знань і навичок. Активність викладачів на практичних заняттях з мови дає можливість студенту надбати знання, розвинути навички й уміння виключно в теоретичній формі [6, 41]. Одним із актуальних завдань сучасної педагогічної освіти є активізація і інтенсифікація навчальної діяльності. Викладач завжди виконує ведучу роль

в цьому процесі. Прогресивність навчальної діяльності забезпечується за рахунок спеціальної організації навчального матеріалу, концентрації навчального і мовного матеріалу, використання специфічних прийомів навчання стосовно введення і закріплення навчального матеріалу, організації групової взаємодії, а також за рахунок мобілізації і більш продуктивного використання потенційних можливостей викладача і студента і їх взаємодії у навчальному процесі [1, 65].

В теоретичних роботах з самостійної діяльності як цілісної дидактичної проблеми, яка представлена починаючи з 30-х років ХХ століття з появою монографії Р.М. Мікельсона, праць Голанта, Корнілова, М.П. Кашина, Н.Г. Дайрі та інших, формується установка на обов'язкову творчу складову самостійної роботи. Праці; А.В. Антонова, І.І. Ільєсова, Ю.М. Кулюткіна, В.О. Моляко, Д. Пойа, А.І. Половинкіна, А.С. Япін, А.Л. Гольдштейн, Г.Я. Буш та інших доводять ефективність творчого процесу як соціального і важливого явища в навчальному процесі.

Розвиток творчої особистості молоді людини потребує значної трансформації, психологізації учбового процесу і поведінки студентів. При використанні методів стимуляції і активізації творчої діяльності студентів, що призводить до активізації і потреби в самостійній праці, потрібно пам'ятати про багатоплановість кожної особистості. Особистісна психологічна структура складається з підструктур з такими компонентами, як творче спілкування, спрямованість, інтелектуально-творче спілкування, потрібнісно-мотивіційний, ціле утворюючий та інші. Підготовка до самостійної студентської роботи і реалізація певних навчальних завдань потребує розуміння генетичних особливостей кожного студента і аудиторії разом [2, 90]. Усе це має бути врахованим при доборі методів активізації творчої діяльності студентів, визначенні векторів ефективного використання творчої активності з метою формування самостійної студентської навчальної діяльності.

Самостійні дії мають будуватись на засадах диференційованого, індивідуального підходу до кожного студента. Індивідуалізація роботи викладача зі студентом відбувається з урахуванням підготовки студента, його попереднього досвіду, здібностей, прагнення до творчості. Для залучення студентів до навчально-пізнавальної діяльності якісно нового, сучасного рівня необхідне створення сучасного наукового і навчально-методичного забезпечення кожної навчальної дисципліни з обов'язковим урахуванням специфіки кожної з них. Це вимагає підготовки досконалої, відповідної сучасному рівневі наук і техніки матеріально-технічної бази вищих навчальних закладів [3, 19].

Вченими доведено, що знання, вміння і навички, здобуті студентом у процесі самостійної діяльності, є найміцнішими. Вони краще використовуються у практиці, оскільки спираються на підвищену позитивну мотивацію й досить високий рівень активності. Особливого значення набуває організація самостійної роботи в умовах кредитно-модульної системи. Реалізація модульно-рейтингового підходу дозволяє ефективно здійснювати поточний контроль, позитивно сприймається студентами, оскільки допомагає їм чітко організувати діяльність з самоосвіти, сприяє створенню атмосфери систематичної роботи з оволодіння знаннями. Кредитно-модульна система організації навчального процесу надає можливість для розкриття всебічних здібностей студентів, творчого мислення через здійснення індивідуалізації навчання, що лежить в основі самостійної роботи [2, 91-92].

Самостійну діяльність студента можна представити у вигляді складного процесу. Його складовими є різноманітні компоненти, які впливають на успішність навчання і формують концепцію активного навчання майбутніх фахівців. Розмаїття компонентів обумовлене психічними властивостями студентів, їх мотиваційними характеристиками, організаційно-процесуальною тактикою, багатфакторністю зовнішнього впливу. До творчих методів, що практикуються при навчанні іноземним мовам відносять: розкриті спілкування, мозковий штурм, синектику, конференцію ідей та інші [4, 49-52].

Отже, сучасність поступово змінює психологію педагогічного процесу, діючими особами якого є студенти. Тепер викладачі пропонують студентам переходити від ролі «споживача» готових знань до «творця». Тобто, роль студента тепер — роль творчого засвоєння ним освіти, але у методичній системі самостійної роботи центральними залишаються діяльність викладача і діяльність студентів. Діяльність викладача передбачає вирішення цілої низки завдань: відбір матеріалу, який необхідно засвоїти та його переведення в систему завдань, які потрібно розв'язати; організацію самого матеріалу (пояснення); організацію студентами процесу оволодіння знаннями та способами дії з ними (обробки); відбір необхідних і доцільних у кожній конкретній навчальній ситуації форм і способів впливу на окремих студентів і на групу в цілому для регулювання діяльності тих, хто навчається, у структурі цілісного педагогічного процесу. Викладач виступає не в ролі інформатора, а перетворюється на справжнього організатора, консультанта. Самостійна робота студентів стає засобом підвищення якості підготовки фахівців за допомогою ефективного засвоєння знань і вмінь самоосвіти. Рівень кваліфікації та конкурентоспроможності сучасного спеціаліста залежить від

рівня сформованості вмінь і навичок самостійної діяльності [3, 6].

Ми вже вказували на обов'язкову наявність творчих методів, що відповідають сучасному навчальному процесу, тобто формують у студентів навички не пасивної, а активної діяльності проведення занять з зміненими засобами, заняття з імітацією видів праці, заняття з елементами ігрової основи, з цільовими ситуативними діалогами (евристичний діалог Сократа, діалог Платона).

Евристичний діалог Сократа — це форма усного мовлення, співбесіди двох або кількох осіб. Давньогрецький філософ Сократ використовував евристичний діалог як творчий метод, завдяки якому виявлялися латентні, творчі здібності співбесідників у діалозі. Така діалогічна форма сприяє збудженню самопізнання через вільний обмін думками між рівноправними співрозмовниками. Співрозмовники висувають цілеспрямовані запитання. Шукаючи відповіді на них мовці використовують різні прийоми: іронію, жарт, міркування в голос, різні приклади аналогій аж до абсурду.

Кажучи про використані діалоги, що сприяють формуванню і розвитку не тільки усних мовленнєвих навичок, але й розвитку творчого потенціалу студентів, який призводить до самовдосконалення, тобто до самостійної навчальної діяльності, ми звертали увагу і на евристичний діалог Платона. Структура діалогів Платона отримала нові фігури, форми, правила ведення бесіди. Платон ввів єдність пластичної образності та дієвості. При використанні цих правил учасники діалогу можуть бачити один одного і бути рівноправними співбесідниками. На заняттях, на яких головною метою була усна комунікація, викладачі використовували розміщення студентів «за Платоном», що дало нам можливість розділити академічну студентську групу на; мовців і спостерігачів. Проста просторова зміна внесла також нову хвилю комфорту в працю студентської аудиторії. Сформована група студентів-спостерігачів мовчки контролювала філологічну сторону промов їх же однокласників. Специфічною стороною діалогу Платона є обговорення висунутих понять, гіпотези. Наші студенти мали можливість активно аргументувати в такому діалозі з метою доведення висунутої гіпотези до стану абсурдності. Іще однією особливістю діалогів Платона є можливість зміни гіпотези в разі її абсурдності. При формуванні груп для проведення евристичного діалогу викладачем звертається особлива увага на ведучого, оскільки в нього широкі права: Він може розпочати, зупинити, вносити корективи в бесіду, вказувати на помилкове сприймання критики учасниками діалогу, і при тому Він є співбесідником. Роль ведучого почесна, тому студенти

висували одногрупників не тільки з сформованими навичками іноземної (англійської) мови, але й тих, хто мав достатньо високий культурний рівень.

Якісне засвоєння різних дисциплін начального плану, особливо тих, що зорієнтовані на практичні заняття (наприклад: іноземна, рідна, друга мови) потребують активної самостійної діяльності студентів. Тому, кажучи про засоби формування самоосвітньої діяльності студентів, ми взяли за основу активізацію їх творчої діяльності, тобто використовували інтелектуальну ініціативу як метод інтенсифікації навчання іноземним мовам. Відмовляючись від алгоритмічного інструктування, проводимо практичні заняття через постанову різнорівневих завдань з оглядовим інструктуванням і обов'язковим вказуванням шляхів розв'язання цих завдань. Досвід показав, що використання такого методичного прийому дало студентам можливість не тільки виконати завдання з фахової підготовки, а і продемонструвати свій ступінь саморозвитку майбутнього професійного розвитку.

Самостійній навчальній діяльності сприяють декілька методичних прийомів, серед окремих, зокрема, метод «креативного поля(creative field)», моделювання – «modelling», колективна сесія, або колективна записна книжка Дж.В. Хейфіля (вважається довгостроковим навчальним проектом) [1, 11]. Але існує важливий компонент навчального плану, який сам по собі є відбитком самостійної роботи студента. Якісне проходження педагогічної практики є показником фахової самостійності студентів в умовах навчального процесу. Як керівник педагогічної практики, я спостерігала працю студентів-практикантів на заняттях з англійської мови. Деяким студентам дана була можливість спробувати проводити практичні заняття на факультетах правознавчого і економічного спрямування. Майбутні викладачі іноземної мови, студенти старшого курсу, готувались проводити заняття відповідно до робочої програми з дисципліни – «Іноземна мова». Пасивна форма проходження практики або проведення фрагменту заняття студентами-практикантами також дає можливість формуванню творчої складової в професійному активі студентів. Ми бачили, що студенти-практиканти відразу зробили перший самостійний крок. Це був пошук джерел, матеріалів для якісного проведення часу протягом практики, тобто розуміння, що відбувається в аудиторії і активної або віртуальної участі в веденні заняття з іноземної мови. Ми можемо відмітити, що студенти молодших курсів сприяли пошуку матеріалів практикантам, оскільки вже отримували творчі особисті завдання. Таким чином, використання інформації із спеціалізованих професійних сайтів може бути і підказкою.

Але кожний акт взаємодії є показником особистої активності, відповідальності, професійних знань і певних позитивних особистих якостей. При подачі робочого матеріалу (тексти) студентів ми відмітили, що вони його вибирали, орієнтуючись не тільки на якість (складність) англійської мови і на формування зацікавленості до засвоєння навчального матеріалу. Важливо відмітити, що вони самостійно дійшли висновку, що цікавий текст дає більшу методичну можливість. Ми зацікавились критеріями, які студенти вивели самостійно відносно методичного матеріалу. Тексти мають бути змістовними, цікавими, сучасними, не складними за подіями. При цьому відомому методичному висновку був зроблений ними ще один висновок, що при достатній кількості нових лексичних одиниць бажано, щоб текст був легким за граматичними конструкціями. Уміння студентів і не тільки практикантів визначити якості ефективності навчального матеріалу вказало на їх зацікавленість до виконання навчальних дій самостійно. Ще одним показником було бажання студентів молодшого курсу самостійно провести заняття або його фрагмент в своїй групі. Така активність є виявленням не просто бажання бути самостійним, а вказує на сформовану базу до самостійності в певній професійній галузі. Виклик до реалізації одного з найголовніших бажань молоді – діяти самостійно можливий тільки при наявності в них відчуття навичок самостійності в певній галузі. Можемо зробити висновок, що на формування навичок професійного саморозвитку впливає і пасивна участь в проведенні навчальної професійної діяльності, в нашому випадку педагогічної практики.

Саме на особистісний розвиток і направлена сучасна освіта. Реалізація самостійної навчальної діяльності передбачає розвиток особистісно-професійних якостей, які визначають внутрішнє розуміння мети і завдань всієї педагогічної діяльності. Підсумовуючи все вище сказане, можна зробити висновок, що реалізація самостійної навчальної дії є етапом попередньої професійної дії, яке передбачає потребу в подальшому професійному саморозвитку. Навчання самостійній діяльності в процесі фахової підготовки набуває ефективності за умов актуалізації мотивації, її спрямованості на педагогічну самоорганізацію створення стимульованого і розвиваючого середовища.

Запропонована модель формування професійного педагогічного спрямування не претендує на вичерпність аналізу. Але використаний в процесі роботи підхід може бути застосований в професійній підготовці на практичних заняттях з різних дисциплін і особливо з іноземної мови. Проведене дослідження потребує подальшого лінгвокультурного дослідження на текстовому матеріалі.

Література

1. Гинзбург М.Р. Исследование некоторых мотивационных компонентов интеллектуальной инициативы : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. психол. наук : 190001 / М.Р. Гинзбург. — М., 1977. — 13 с.
2. Дичківська І.М. Інноваційне навчання у системі підготовки майбутніх педагогів до професійної діяльності / І.М. Дичківська // Науковий вісник : зб. наук. пр. / ПНПУ ім. К. Д. Ушинського. Спецвип. «Сучасні тенденції в педагогічній науці України та Ізраїлю: шлях до інтеграції». — Одеса : ПДПУ ім. К.Д. Ушинського, 2010. — С. 90-94.
3. Кордунова М.О. Самостійна робота учнів — засіб розвитку пізнавальної активності й творчого мислення (на історичному матеріалі) / М.О. Кордунова. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://referaty.net.ua/referaty/referat_22010.html
4. Малецька І.В. Формування художньо-творчих здібностей майбутніх вчителів-словесників в контексті фахової підготовки : навчальний посібник / І.В. Малецька. — Одеса : Фенікс, 2011. — 168 с.
5. Нечаев, Н.Н. Психолого-педагогические аспекты подготовки специалистов в вузе / Н.Н. Нечаев — М. : Изд-во Моск. Ун-та, 1985. — 105 с.
6. Щукин А.Н. Современные интенсивные методы и технологии обучения иностранным языкам : учебное пособие / А.Н. Щукин. — 2-е изд. — М. : Филоматис, 2010. — 188 с.

Алексеева Л.И., Малецкая И.В., Ярмолович О.И. Самостоятельная учебная деятельность как профессиональная компетентность будущего специалиста. — Статья.

Аннотация. Статья посвящена компоненте педагогического процесса — самостоятельной учебной деятельности студента в вузе; обосновывается актуальность самостоятельного обучения как элемента подготовки к будущей профессиональной деятельности.

Ключевые слова: самостоятельная учебная деятельность, активизация изучения иностранных языков, профессиональные коммуникативные стратегии, творческая личность.

Alekseeva L.I., Maletskaya I.V., Yarmolovich O.I. Self-training as the professional competence of the future specialist. — Article.

Summary. The article focuses upon self-motivating development of a university student as a vital component in his/her professional training. Particular methods of enhancing students creativity and profession motivation are analyzed.

Keywords: self-motivating development, student, training, professional motivation.